

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 36
február 2026
cena 2 eurá

2

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Amerika ju neodnáródnila

NÁŠ ROZHOVOR

**Bratislavská povojnová ro-
dáčka. Mala byť herečkou, ale
napokon vyštudovala psycholó-
giu. V roku 1968 získala šti-
pendium v anglickom Manche-
stri. Ročný pobyt vo Veľkej
Británii, možnosť slobodne vy-
jadrovať svoje názory a násled-
ne dvojmesačné cestovanie po
USA ovplyvnilo jej zmýšľanie
na celý ďalší život. Tu sa upev-
nilo jej proslovenské cítenie
a túžba po vlastnom štáte. Po
páde komunizmu vymenila prá-
cu psychologičky v Ústave ex-
perimentálnej psychológie SAV
za prácu novinárky v Koridore
a Slovenskej REPUBLIKE. Pôso-
bila ako vedúca kancelárie slo-
venského vysielania BBC v Bra-
tislave a na tlačovom oddelení
Úradu vlády SR. Napriek tomu,
že vážna choroba ju relatívne
skoro vyradila z pracovného
procesu, naďalej pozorne sle-
duje slovenskú politiku. Elena
ŠEBOVÁ (1945).**

PhDr. Elena Šebová

Foto Eva Zelenayová

● Nielenže politiku sledujete,
ale ste častou účastníčkou konfe-
rencií a sympózií, kde vaše otá-
zky dokážu organizátorov dosť
neprijemne zaskočiť.

Ale sú aj také, čo potešia. Zúčast-
nila som sa dvojdnovej konferencie

o prezidentovi prvej Slovenskej re-
publiky Jozefovi Tisovi. Vzbudila vo
mne istú nádej, že sa toto obdobie
bude hodnotiť podľa toho, aké v tom
čase boli možnosti, situácia.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Ján Litecký Šveda Odkaz Arpáda Tarnóczyho	2
Eva Zelenayová Kto potrebuje očistu v SNP?	3

Ján Košiar Jubilejný kongres Inter-Asso	4
Ján Litecký Šveda Predseda o nás v Berlíne	5

Stanislav Hvozdič Ak spravodlivosť, tak...	6
Ludovít Košík Spomienka na E. J. Cubínka	7

Rafael Rafaj Dlhé tiene červenej hviezdy	8
Jozef Vicen Jozef Vicen o Bielej légii	12

ročník 36 • február 2026

Odkaz Arpáda Tarnóczyho

Arpád Tarnóczy (ďalej A.T.), bol veľký človek, aj keď nám okrem pár článkov a listov nezanechal nejaké písomné svedectvo, ani zbrané spisy, ktoré po sebe priam masovo zanechávajú aj tie najobskúrnejšie politické indivíduá. Jeho odkaz treba vyčítať z jeho života, jeho spôsobov a praktických krokov. Z tých tu stačí spomenúť, že ako politický väzeň, bývalý člen SONOP (Slovenská organizácia na ochranu ľudských práv z roku 1968) a bývalý poslanec NR SR mal najväčšiu zásluhu na prijatí zákona č.125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, hoci ani založenie vodnopólovej tradície v Novákoch nebola len taká maličkosť. Za seba pridám pár osobných postrehov.

Predovšetkým – A.T. bol **aristokrat**. Tu nebolo podstatné, že bol aristokrat rodom, ale postojom, skutkami, celým svojim životom. Keďže po francúzskej revolúcii sa postupne výsadné postavenie aristokracie odbúraval, aj slovo aristokrat, odvodené z vlády najlepších (z gréckeho „aristoi“ a „kratés“) je asi vhodnejšie nahradiť slovenským výrazom „šľachtic“. Toto je ešte bližšie jeho postojom a tomu, ako vládu najlepších definoval zarytý reakcionár Gómez Dávila: „Aristokracia je založená na šľachetných cnostiach: vernosť, ochrana, služba. Ostatné politické systémy stoja na nízkych pocitoch ako je egoizmus, lakomstvo, závišť, zbabelosť.“

A. T. bol tiež vzorný a presvedčený **kresťan**. Určite aj preto, že jeho rod má korene už v 9. storočí a bol súčasťou uhorských európskych dejín, ktorých hlavná osnova a hlavný zdroj sily bolo kresťanstvo. O.i. do neskorého veku sa pravidelne zúčastňoval púte v Šaštíne.

Keďže A.T., ako to bolo zvykom v dobrých šľachtických rodinách, si prirodzene ctí svojich predkov a ich tradície, neprekvapuje, že bol aj veľký **vlastenec**. Nechápal celkom dobre, ako mohol niekto uprednostniť české plebejstvo pred slovenskými, predsa len fajnovejšími spôsobmi, ktoré sa celkom nevytratil, aj keď ozajstná aristokracia a európsky vzdelaná inteligencia bola po roku 1945 systematicky kynožená. Jednoducho – sluhovstvo, nech je akého-

koľvek razenia, je každému lepšiemu človeku z duše odporné. Nehovoriac už o tom, že našim surovo materialisticky vypreparovaným ľuďom napriek tomu ani nedôjde, že je to vždy aj stratová záležitosť. Mimochodom, vymenovanie takého tvrdého Slováka s maďarsky znejúcim menom za veľvyslanca v Maďarsku bol jeden z najhuncútskejších ťahov našej diplomacie.

Nuž a v neposlednom rade bol aj silný **antikomunista**. Dalo by sa povedať, že je to priam zákonitý postoj každého múdrejšieho človeka, navyše s takým rodokmeňom. Takže jeho cesta do organizácie politických väzňov protikomunistického odboja bola úplne zákonitá. A prínosná. Nielen že svojou osobnosťou dával impulzy na neuhýbavé smerovanie našej organizácie, aby sa nikdy nespreneverila svojim hodnotám, aj brutálne zažitým, ale keď nás začali komunistické a eštechácke detičky po pár rokoch prímeria opäť ekonomicky dusiť s cieľom, aby sme postupne zanikli, sám do našej organizácie vkladal nemalé prostriedky. Presne podľa rodového hesla: „Oppressum defendo“, čo znamená „Utláčaných chrániť“. Pri našich pravidelných telefonátoch sa ku koncu života občas smutne pošťazoval, že nechápe, ako mohli niektorí naši ľudia, aj keď ich nebolo veľa, zaujať taký vlašný postoj voči ruskej agresii na Ukrajine. Ako keby už zabudli, kto nám tu v roku 1945 doniesol „slobodu“ a „blahobyť“ a čo by mohlo hroziť zase. Pričom on si obojeho užil do sýtosti, až do zažratých červíkov na päťach.

Ešte zaujímavosť – pri našich rozhovoroch, to je jedno či osobných či telefonických, sme sa takmer nikdy nerozprávali o ideologických veciach (komunizmus a pod.). Medzi nami bolo všetko až priesačne jasné, vždy sme rozoberali hlavne praktické a organizačné záležitosti. Mimochodom – aj keď telo postupne slablo, veď po takých útrapách z komunistických koncentrákov ani nečudo – hlava mu do samého konca života slúžila veľmi dobre. Aj to je svedectvo silnej osobnosti, ktorej utrpenie tela nestiahne so sebou aj dušu do temných končín, ako sa to dosť často stáva. Nech odpočívá v pokoji v nádeji na vzkriesenie.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Vydavateľ**: PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom - Konfederácia politických väzňov Slovenska (KPVS) • **Šéfredaktorka**: Eva Zelenayová • **Redakčná rada**: Ján Košíar (predseda), Bruno Čanády, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Ivan A. Petranský, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie**: 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón**: 02-5263 8156 • **e-mail**: ustredie@pv-zpko.sk • **webová stránka**: www.pv-zpko.sk • **ICO**: 00679879 • **Cena jedného výtlačku**: 2 EUR • **Predplatné**: 20 EUR/kalendárny rok • **Predplatné pre zahraničných abonentov**: 50 USD vrátane poštovného • **Názov účtu**: Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja • **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.**: SK74 3100 0000 0040 0012 8109 • **EV**: 3851/09 • **Tlač**: PRINTLAND, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciam** • **ISSN**: 1338-404X • **Materiály** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

**Margity Zimanovej
rod. Valentovej**

● Ako sa vám žije dnes?

Členom našej organizácie je môj životný príbeh známy. Ale starneme, pomaly odchádzame do večnosti a dnešná generácia nemá odkiaľ čerpať informácie o brutalite bývalého režimu. Takže 14. januára 1952 otecka zatkli, 28. marca 1953 popravili. Zatkli aj mamičku, odsúdili na doživotie, jej otca na 11 rokov a mamičkinho brata

na osem rokov väzenia. Otecko totiž pomohol prejsť cez hranice do Rakús-

ka mamičkinmu bratovi. Chcel žiť slobodne, nie ako my za totality, keď sme si mali dávať pozor na ústa a držať hubu a krok. V septembri pred súdom nestál človek, iba ľudské trosky, to, čo zostalo po ťažko opísateľných vyšetrovacích metódach. Boli sme traja súrodenci ja 9 ročná, Helenka 7 ročná a Peťko 3 ročný. Helenka a Peter už zomreli, zostala som iba ja.

Moji rodičia mali v rozsudku uvedené, že chceli rozpútať III. svetovú vojnu.

Pokračovanie na 5. strane

Kto potrebuje očistu v SNP?

Prezident republiky Peter Pellegrini 10. januára 2026 udelil najvyššie štátne vyznamenanie 22 laureátom. Niekolkokrát naša organizácia poslala

návrhy na vyznamenanie našich členov, ktorí sa postavili voči komunistickému režimu, no neuspela. Iba raz, v roku 2007, udelil prezident Ivan Gašparovič najvyššie štátne vyznamenanie podpredsedovi PV ZPKO Antonovi Malackému za významné zásluhy o demokraciu a ľudské práva.

Tohto roku medzi ocenenými bol Ladislav Lampert, vrah z protikomunistického odboja a tzv. „čierny barón“. Prezident mu udelil Rad Ľudovíta Štúra I. triedy, občiansky druh – za mimoriadne zásluhy o demokraciu a jej rozvoj, ľudské práva a slobody a ich ochranu. Ocenil aj Daniela Lehotského, účastníka SNP. Z pohľadu politických väzňov komunizmu je priam zarážajúca skutočnosť, ako sa novela zákona o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického režimu a najmä zákona o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov podpísala pod výber laureátov.

Zákony boli novelizované počas vlády Matoviča a prezidentky Čaputovej. Touto novelou sa do zákona 487/2013 vsunulo obdobie prvej Slovenskej republiky a hoci jej režim dosiaľ nie je definovaný, zákon ho odsúdil, podobne ako komunistický a rovnako aj Hlinkovu slovenskú ľudovú stranu, ako komunistickú stranu. Spod zá-

kona vyčleňuje iba tých predstaviteľov režimu, čo sa zapojili do SNP. Takže už dnes by nebolo možné udeliť štátne vyznamenanie trojici mladých mužov, popravených na výstrahu komunistickým režimom, ako boli Tunega, Púčik a Tesár.

Keď v roku 2022 prezidentka Zuzana Čaputová odovzdala týmto trom martýrom štátne vyznamenanie, najväčší krik spustil najväčší slovenský komunista Peter Weiss. Ešte aj na zjazde po novembri 1989 sa stal predsedom KSS! A hlas tohto komunistu má byť na Slovensku po desaťročiach od zvrhnutia jeho režimu rozhodujúci?

SLOVO SVEDECTVA

Lampert bol teda ocenený za mimoriadne zásluhy o demokraciu a jej rozvoj, ľudské práva a slobody a ich ochranu. Narodil sa 9. februára 1924 v obci Lukáčovce. Štúdium začal na cirkevnom gymnáziu v Nitre, pokračoval na priemyslovke v Bratislave, kde v roku 1945 zmaturoval. Vysokú školu nedokončil, pretože jeho otca pre vlastníctvo pôdy označili za buržuja. Na vojenskú službu nastúpil v októbri 1950 ako bežný vojak. Po preštudovaní materiálov ho preradili do tímu PTP. Spomínam si, ako v rozhovore pre *Svedectvo* Milan Tunega, brata popraveného Antona, hovoril o práci v PTP: „Brata popravili 20. februára a už 15. apríla som dostal povolávací rozkaz. Nastúpiť som mal do Svätej Dobrotivej. Zaviezli nás do Liberca a odtiaľ do Hviezdova, kde bol výcvikový

tábor. Tam som mesiac robil poradový výcvik. Za pochodu vpravo bok, vľavo bok, k zemi a také hlúposti.“ Pochvaľoval si však možnosť dobre si zarobiť. Nuž, toto vyhodnotiť ako „mimoriadne zásluhy o demokraciu a jej rozvoj, ľudské práva a slobody a ich ochranu“ je pre obete komunizmu výsmechom. Veď ako sa mali tí, čo položili život v boji proti komunizmu, zapojiť do SNP?

Kam sme sa to dostali?

Keď čítam rozhovory s našimi členmi, čo už nie sú medzi živými, vnímam ich zdvihnutý prst. Július Porubský, prvý predseda Konfederácie politických väzňov v roku 2011 na otázku: Myslíte si, že dnes sme na lepšej ceste k tomu národnému a kresťanskému, povedal: „Myslím si, že nie. Mám dojem, že stále ideme do horšieho. (...) Tu už je tých zradcov viac než Slovákov. (...) Pasivita ľudí je priam hrozná. To nemôže takto zostať.“

Jedným z predsedov našej organizácie bol zakladateľ Bielej légie Jozef Vicen. Pochopil, že ak chceme obnoviť slovenskú štátnosť, musíme najskôr poraziť komunistický režim. Tomu sa aj prispôbil program Bielej légie. Dodnes nie sú dejiny Slovenska 20. storočia historicky objektívne zdokumentované a vyhodnotené. Aj preto sa stávajú absurdné situácie, že otca národa postavíme na úroveň najväčších zločincov ľudstva. Komunisti tu vyčíňali štyridsať rokov. Dokedy ešte budú?

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Jubilejný kongres Inter-Asso

V dňoch 22. – 23. januára 2026 sa v Berlíne konal 25. kongres Medzinárodnej organizácie politických väzňov a obetí komunizmu v Európe – Inter-Asso. Delegáti zo siedmich štátov: **Albánska** (Shoqata Antikomuniste e ish të Përndjekurve Politike të Shqipërisë (ShASH), **Chorvátska** (Hrvatsko društvo političkih zatvorenika), **Litvy** (Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga), **Moldavska** (Asociația Fostilor Deportati și Detinuți Politici din Moldova), **Nemecka** (Union der Opferverbände Kommunistischer Gewaltherrschaft – Únia spoločenstiev obetí komunistického násilia), **Rumunská** (Asociația Fostilor Detinuți Politici din România), ako aj naši **slovenskí** Politickí väzni – Zväz protikomunistického odboja. Moldavčania prizvali ako hosťa z ich veľvyslanectva v Berlíne Elenú Vlasovú.

Delegáti si vzájomne vypočuli správy o činnosti od posledného kongresu, stav financií, ale hlavne uskutočnili nové voľby predsedníctva a predsedu Inter-Asso. Predseda **Christian Dietrich** sa totiž svojej funkcie vzdal.

Do päťčlenného predsedníctva boli zvolení: **Dr. Peter Keup** (UOKG Nemecko), **Prof. Mirna Sunić-Žakman** (HDPZ Chorvátsko), **Prof. Dr. Jonas Jakaitis** (LPKTS Litva), **Niculina Moi-**

Účastníci 25. kongresu Inter-Asso na kedysi „slávnom“ hraničnom priechode medzi Východným a Západným Berlínom Checkpoint Charlie.

Foto archív

ca (AFDPR Rumunsko) a **ThDr. Ján Košiar** (PV ZPKO Slovensko).

Za nového predsedu – volí ho kongres spomedzi členov predsedníctva – bol zvolený **Dr. Peter Keup**. Je bývalým politickým väzňom v NDR a je veľmi známy a aktívny v nemeckej organizácii UPKG i na medzinárodnom poli. Zvolení funkcionári dostali všetky hlasy prítomných delegátov.

Jubilejný 25. kongres sa konal v priestoroch Spolkovej nadácie pre výskum dejín východonemeckej komunistickej strany (SED), ktorá veľmi účinne spolupracuje s UOKG. Jej riaditeľkou je **Dr. Anna Kaminská**, ktorá žiaľ na 25. kongrese nemohla byť osobne prítomná.

Kongres zvolal a aj mu predsedal, vzhľadom na vakantnú funkciu predsedu, podpredseda Inter-Asso Ján Košiar, ktorý bol vo funkcii potvrdený na ďalšie obdobie. **Dr. Christian Fuchs** bol opäť schválený ako čestný predseda a ostáva aj naďalej poverený administratívou.

Náš predseda **Ján Litecký Šveda** odovzdal jubilejné medaily PV ZPKO hostiteľovi kongresu, predsedovi UOKG **Dieterovi Dombrowskému** a čestnému predsedovi Inter-Asso **Christianovi Fuchsovi**; urobil tak na záver správy o činnosti PV ZPKO a príhovoru, ktorý prinášame na osobitnom mieste.

Ján Košiar
podpredseda Inter-Asso

Trojkráľové požehnanie

Každoročne sa začiatkom roka stretávame v bratislavských priestoroch vedenia našej organizácie, aby sme ich požehnali a poďakovali sa Bohu za pomoc v našej činnosti. Tak to bolo aj 5. januára tohto roku, keď duchovný organizácie Ján Košiar vykonal akt požehnania a prosil o Božiu ochranu členov PV ZPKO. Súčasťou náboženského aktu je tiež nápis posvätenou kriedou: „20-C+M+B-26“. Latinské písmená C, M a B znamenajú: *Christus Mansionem Benedicat*, čo je v preklade „Kristus nech žehná tento dom“. Keďže táto kresťanská tradícia je spojená so sviatkom Zjavenia Pána, zvyknú sa písmená C, M a B interpretovať ako iniciály troch mudrcov Gašpara, Melichara a Baltazára.

Vstup do nového roku je impulzom na zamyslenie, koľko rokov už organizácia vyvíja svoju činnosť, čím všetkým prešla a koľko vzácných ľudí už niet medzi nami. Chýbajú. A veľmi. Napriek neúprosnosti času stále je medzi nami jeden zo za-

kladateľov organizácie v roku 1990, podpredseda PV ZPKO Štefan Novák. Nedávno oslávil svoje 90. narodeniny. Vlni sme si tiež pripomenuli 35. výročie významného okamihu, keď sa spontánne dali dohromady bývalí väzni komunistického režimu a založili organizáciu politických väzňov komunizmu. Nádyh slobody bol neopísateľný a verili, že už nikdy nebudú ľudia zatváraní za svoje názory. Pripomínáme si tieto chvíle, lebo nič nie je navždy. (zl)

SPÝTALI SME SA

Pokračovanie z 3. strany

Aká nevraživosť bola vtedy u komunistov, že takto zle robili mojim rodičom? Veď to bolo absurdné, to nebola pravda. Moja mamička povedala Ing. Julkovi Homolovi, politickému väzňovi, že prídu ešte 50. roky a budeme sa žrať ako potkany. A je to tu. Do roku 1989 sme boli sledovaní ŠtB, avšak z ÚPN som dostala informáciu, že o mne v spisoch nič nie je uvedené a o mamičke len to, že hovorila vtipy, keď ako dôchodkyňa pracovala v pozícii chyžnej v Sklených Tepliciach.

Boli sme označení za nespoľahlivú rodinu a preto súdruhovia rozhodli, že sa musíme z Ladomera odsťahovať. Mali sme sa vysťahovať do Kopernice pri

Kremnici a občanov Nemcov mali odtiaľ presídliť do západných Čiech. To sa nestalo, lebo poslanec MNV pán Peter Tomka nedovolil, aby sme boli z dediny odsťahovaní. Pán Tomka mal vnuka JUDr. Petra Tomku, ktorý zastupoval náš štát v spore o vodné dielo Gabčíkovo. Keď sa nepodarilo nás odsťahovať, tak nám do domu prideliť rodiny okrskárov VB. Museli sme im uvoľniť lepšiu časť domu a my sme sa museli uskromniť s letnou kuchyňou a veľkou izbou, ktorá sa v zime nedala vykúriť.

Vo väzení mali väzni aj bufet, kde si mohli kúpiť za väzenské peniaze potraviny. Moja mamička si kupovala údenáče a prehltnúvala ich oči ako hostiu prežitia. Dušan Hanák natáčal film Papierové hlavy, kde moja mamička Margita Valentová

sedela na mučiacej stoličke vo väznici v Leopoldove a ukazovala ako boli väzni mučení. Do filmu sa to však nedostalo, lebo, ako mi povedal kameraman, cenzúra. Dušan Kováč vydal dvojdielnu knihu *Kronika Slovenska*. Ale v druhom dieli o 50. rokoch neuviedol, že bolo zatknutých 71000 väzňov bez súdu. Hovorila som s ním o tomto závažnom nedostatku a dal mi za pravdu. Takto sa história zamlčuje. Čo tam robí taký človek, čo nepíše pravdu?

Mám túžbu nikdy viac v budúcnosti nedopustiť totalitný režim, v ktorom vždy vládne násilie a hrôza. A aby zo stránok histórie a z pamäti národa nevymizli skutočné udalosti, aj tie naše kruté osudy, ktoré majú byť mementom pre budúce pokolenie. **V Lovči 8. októbra 2025**

Predseda o nás v Berlíne

Slovenská organizácia politických väzňov, PV ZPKO, bola založená v marci roku 1990. Naša organizácia sa stará o odkaz politických väzňov komunizmu, hoci vládnuť tzv. postkomunisti sa nás neprestajne snažia obmedzovať. Organizačne menej, no hlavne finančne. Napriek tomu sa nám však darí aj občasná vydavateľská činnosť, pretože naši priaznivci nám nezištné posielajú peňažné milodary na činnosť. A aj popri neúprosnom starnutí členskej základne a jej pomalému zmenšovaniu organizácia stále dobre funguje, čo je vždy zásluha tých aktívnejších členov spomedzi nás, ktorí si veľa vytrpeli a nechcú, aby sa spomienky na komunistické zverstvá postupne vytratili z verejného diskurzu.

Od posledného kongresu Inter-Asso v Ettersburgu v roku 2021 sa môžeme pochváliť celkom slušnou aktivitou našich členov a sympatizantov. Prinášam aspoň hrst údajov: Vedenie ale aj funkcionári na pobočkách pravidelne komunikujú s predstaviteľmi verejnej a štátnej správy a zapájajú sa aktívne do legislatívneho procesu, hoci v poslednom čase nás z neho vynechávajú. Veľmi prínosné sú najmä besedy so študentmi, ako boli zorganizované v Levoči, Prešove, v Bijačovciach, na Gymnáziu sv. Andreja v Ružomberku alebo v Komunitnom centre Fončorda v Banskej Bystrici. Za toto obdobie sme osadili pamätnú tabuľu na kaštieli v Hlohovci pre tam väznených maloletých a v Bratislave politickému väzňovi kardinálovi Korcovi, ktorý bol hlavou podzemnej cirkvi. V roku 2024 bol už 16. snem PV ZPKO v Žiline s voľbou vedenia a orgánov organizácie, zároveň sa uskutočnilo odovzdávanie Pamätných medailí k 35. výročiu organizácie. Spoločenským vyvrcholením roka, ale zároveň aj pripomienkou charakteru minulého režimu je slávnostné polozenie vencov k pomníku politických väzňov na cintoríne Vrakúňa v Bratislave pri príležitosti novembrového Dňa boja za slobodu a demokraciu za účasti prezidenta, vysokopostavených politikov SR a veľvyslancov viacerých európskych krajín, v roku 2018 sa aktu zúčastnil aj nemecký prezident.

V rokoch 2021 až 2025 sme vydali 12 titulov kníh, spomeniem tu aspoň pamäti prenasledovaného operného speváka Juraja Hurného: *Keď nám nebolo do spevu, Listy mocným na obranu slabých* od Júliusa Homolu, vyhlásenia a výzvy politikom uverejnené v našom časopise pod názvom *Zrkadlo proti maske - 30 rokov od KPVS po PV ZPKO*, Spomienky Gertrúdy Herényiovej na väzenie v rokoch 1949 - 1953 pod titulom *Volali nás podľa čísel*, spomienky na GULAG od Pavla Tunáka *Z Ružomberka na Kamčatku*, alebo zborník z odbor-

ného seminára *Kysuce a politické perzekúcie 1945-1989*, ktorý usporiadala naša organizácia. Taktiež sme pre verejnosť vydali informačný leták o histórii a činnosti našej organizácie. Zatiaľ sa nám stále darí vydávať mesačník *Svedectvo*, ktorý vychádza neprestajne od roku 1991. Sú v ňom uverejňované autentické dokumenty a svedectvá ešte žijúcich politických väzňov komunizmu, ktoré poukazujú na neludské podmienky, mučenie a popravy v táboroch a väzniciach. Zároveň je aj pravidelným zdrojom praktických informácií pre členov organizácie, ale aj historických a politických.

Na záver by som chcel povedať pár slov k tomu, aké dôležité sú organizácie pamäť ako je aj naše Inter-Asso. A aj keď v mnohých postkomunistických krajinách sa čestným „strážcom pamäte“ nevodí práve najlepšie a musia odolávať veľkým útokom - za slovenskú stranu môžem povedať, že hlavne ekonomickým - určite sa netreba vzdávať. Tým sme povinní aj pred našimi deťmi.

Ruský disident Vladimír Bukovskij to popísal veľmi presne, že žiadna protikomunistická revolúcia tu nebola, ale inscenácia KGB, ktorú zosnoval už Andropov. Len staré skostnatené nomenklátúrne kádre mala vystriedať zasvätená a aktívna vrstva KGB. Tá neprestala fungovať ani minútu. Môžeme mu veriť, keďže pár týždňov mal prístup do tých najtajnejších sovietskych archívov politbyra a sám to zažil na vlastnej koži. (Odporúčam jeho knihu *Moskovský proces*.) No nejaké trhliny predsa len nastali, či už vďaka nenásytosti kágebakov, eškebakov či Stasi, ktorí predsa len kradli hlavne pre seba a nie pre obnovenie starého poriadku. Vystuženom tentokrát „kapitalistickými“ peniazmi a západnými technológiami, o ktoré bolševikom hlavne išlo, keďže stáli pred krachom. Ale aj prostí ľudia so svojou túžbou po slobode a demokracii sa nesprávali celkom tak, ako bolo plánované a tak nastalo dosť veľa trhlín v inscenácii, ktoré sa však súdruhovia snažia stále opravovať čiže stále musíme byť na pozore. Takže žijeme v takej zaujímavej situácii, že hlavné slovo má síce lož, no je aj na nás, nositeľoch odkazu ľudí týraných komunizmom, politických väzňov, aby sme sa správali podľa svojho svedomia a podľa zvyklostí európskej kresťanskej kultúry. A hlavne nevzdávali sa bez boja. A keď sa dá, aj sa organizovali, aby jednotlivé organizácie nezostali izolované a teda ľahkou korisťou pre pokrokových predátorov, ktorí sa opäť prebrali naplno a chcú všetko späť, čo je teraz ich hlavné heslo.

Ján Litecký Šveda

predseda PV ZPKO
Berlín 23. 1. 2026

Odišiel aristokrat ducha

„Naučil som sa hovoriť s Bohom“, povedal mi **Arpád Tarnóczy** v rozhovore pre Svedectvo. Komunistický režim mu vlastne pomohol. Čo môže byť krajšie, ako mať za diskutéra Boha. Arpád sa narodil do šľachtickej rodiny a už pre tento samotný fakt sa stal nepriateľom režimu. A keď ešte k tomu pridal zhotovenie letákov s heslom „Smrť komunizmu“, mal dni na slobode zrátané.

Mal trinásť rokov, keď vynášal mŕtve telá popravených väzňov pod múr v Ďábliciach. Na Pankráci mal celu na chodbe pre mladistvých. Druhú polovicu tvorili cely smrti. Keď niekoho odsúdili na smrť, dali ho do prvej cely a každý deň ho prekladali. Tých ciel bolo tridsať. Keď už bol odsúdenec v piatej, všetci spievali, smiali sa. V tretej to už bol maglajz. V stredu ráno od štvrtej sa popravovalo a mladí ich chodili upratať. „Boli sme šiesti, transportná parta“, spomínal vo Svedectve č.3/2018. „Rátali s tým, že my sa do civilu nikdy nedostaneme a nebudeme o tom nikdy rozprávať. Veď ja som v tom čase vážil 39 kg pri výške 175 cm. Neskôr som dorástol do 1,80 m. Mŕtvych dávali do konopných vriec a my sme ich vynášali. Tam bola vykopaná hlboká ryha, do ktorej sa dávali vrstvy: piesok, vápno, mŕtvola, vápno, piesok, mŕtvola, tri vrstvy na seba. (Oh) Vtedy som si dal záväzok, ak mi Pán Boh dá dožiť a dostanem sa odtiaľ, hoci som to-

mu neveril, lebo keby ma tam boli nechali šesť rokov, ako znel návrh na väzbu, nemal som šancu prežiť.“ Vtedy si dal záväzok, aby sa tie zločiny dostali do nejakého oficiálneho, štátneho dokumentu. A to sa mu podarilo. V roku 1996 na základe jeho iniciatívy prijal parlament zákon o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému.

Arpád nezanevrel na život. Hasičské nádrže chemičky v Novákoch využil na sformovanie najlepších vodných pólistov na Slovensku. Po roku 1989 sa angažoval aj v politike. Veľmi mu záležalo na tom, aby sa deti v škole učili vlastivedu. Aby sme sa začali učiť dejiny také, aké naozaj boli.

Stal sa rytierom Maltézskeho rádu, prvým prezidentom Slovenskej asociácie Zvrchovaného Maltézskeho rádu i predsedom PV ZPKO. Bol tiež členom Správnej rady Ústavu pamäti národa, poslancom NR SR a veľvyslancom v Maďarsku. Jeho túžbou bolo, aby sme sa stali civilizovanými ľuďmi s dušou a slobodou. V rozhovore marcového čísla Svedectva z roku 2018 bol nesmierne úprimný. Testament? Možno. Žiadna politická korektnosť, ale inak sa nedá. Zomrel vo veku 89 rokov, 23. januára 2026.

Češť jeho pamiatke!

Eva Zelenayová

Ak spravodlivosť, tak na všetky svetové strany

Malé národy strednej Európy sa neraz ocitnú v celoeurópskej núdzi, ktorú nespôsobili, kedy musia hľadiť ako prežiť. Prichodí im voliť to strašné menšie zlo, ak sa chcú dožiť budúceho rána. Aj pre národnú povahu je tu riziko, že autocenzúra sa stane našim povahovým rysom. Bude generačne zapamätaná, ako niečo, čo sa vyplátilo. Bude sa uplatňovať aj v slobodnejších časoch pri pohľade na mocných tohto sveta. Môže kaziť dôležité inštitúcie. Bude ochudobňovať významy o pravdu. Neberie sa do úvahy núdza totalit. Núdza je kategória, ktorá má svoje miesto aj v právnom systéme, ako osobitný zreteľ na to, že ľudia nemohli slobodne konať. Tak to bolo aj s fašizmom a komunizmom. Ak je po všetkom, spravodlivosť nie je na všetky svetové strany rovnaká. Viac sa jej dopraje tým väčším, ako menším. Príkladov máme na Slovensku viac ako dosť.

Pripomeniem nespravodlivosť voči pamiatke biskupa Vojtaška, ktorého týral komunistický režim dlhoročným väzením. Alebo umučeného banskobystrického biskupa Škrábika. Ale aj množstvo politických väzňov a tých, čo sa obetovali pre verejný záujem a nedožili sa spravodlivého posúdenia ich obetovania sa. To nie je extrémne nespravodlivé? Ak niekto odsudzuje extrémizmus a vynechá nespravodlivosť na tej svetovej strane, kde je kresťanstvo, netrpí už onou autocenzúrou?

Mnohí, čo sa obetovali, doteraz neboli rozlíšení od tých, čo kolaborovali. Aj v súčasnosti je historická pamäť vystavená tlaku selektovať pod hrozbou, že dotýčaná objektívna pravda bude označená za extrémizmus. Tento termín je v súčasnosti extrémne často používaný. V evanjeliu stojí, že radšej byť studený alebo horúci ako vlažný. Sú tí prví extrémisti? Nie sú. Sú angažujúci sa, tí druhí ľahostajní. Svetom sa šíri strašná ľahostajnosť. To je jeden znak súčasnej krízy. Premiérke malého grónského národa neostalo nič iné, iba vo Washingtone plakať. Príde rad aj na ďalších malých?

Súhlasím s názormi, že krízy dnešnej doby sú krízami významov. Prečo k nim dochádza? Už od detstva sa učíme vžiť sa do života iného človeka, ako cíti, ako myslí, čo chce a tak sa učíme rozpoznávať, preverovať aj svoje duševné stavy na svojej vekovej, ale aj vyvíjajúcej sa osobnostnej a mravnej úrovni. Vyvíja sa nielen náš vonkajší zrak, ale aj vnútorný. Krízy významov sú tu preto, že významne pribúda ľudí, ktorí sa pozerajú na svet iba vonkajším zrakom. Slovenský básnik J. Haranta, ktorého otec stratil zrak v 1. svetovej vojne, za nám cudzie záujmy, napísal o tom verše, ako jeho odkaz: Ja vidím syn môj, do podstaty / bo vidieť to značí mať slepotu / pre panský lesk i pozlátky a hrdzu / čo kryje toľkých ako hnojiská / ale maj vnútorný zrak pre to všetko / to nech sa stane mojím dedičstvom / čo zanechávam ti.

Počas bývalého režimu, spravovaného komunistickou stranou, bolo vysoko frekventované slovo práca. Ale s týmto slovom sa potom spájala aj veľká inflácia kvalitatívnej práce. Bolo veľa prechmatov práve v súvislosti s prácou. Preto také frekventované slovo práca. Podobne to môže byť aj s enormne používaným slovom extrémizmus na hoci čo, čo nie je po vôli iba tej jednej svetovej strane, ktorá chce odstrániť ďalšie tri. Teroristický útok na dva mrakodrapy v New Yorku bol zločinom, treba ostať pri označení zločin. Ak sa niekto vyberie na náročnú túru v Tatrách, a nie je na ňu náležite pripravený, použime význam slova, že je nezodpovedný. Nedovoľme, aby jedno slovo extrémizmus pohltilo slová, ktoré sú potrebné pre rozličné mentálne významy. Potom sa naozaj môže zamieňať názor za informáciu, ako v stanovisku ÚPN.

Názov článku pripomína častý výrok premiéra R. Fica, politika na všetky strany. Prečo by som to nemal oceniť? Hoci si nemyslím, že HDP je hlavným ukazovateľom hospodárskeho vývoja, s ktorým táto vláda, zdá sa, pracuje.

Vráťme sa k nášmu vnútornému zraku. Verme si a budme na seba nároční.

Stanislav Hvozdič

Uplynulo 60 rokov od vraždy Emanuela Jozefa Cubínka

V nedeľu 4. januára 2026 sa v kostole Najsvätejšej Trojice vo Sv. Juri konala sv. omša za kňaza, františkána, katechéta, pedagóga, spisovateľa, prekladateľa, mučeníka Emanuela Jozefa Cubínka, OFM. Od roku 1960 do svojej tragickej smrti 30. decembra 1965 bol duchovným správcom tejto farnosti. Hlavným celebrantom bol pomocný biskup bratislavskej arcidiecézy Mons. Jozef Hal'ko, koncelebroval miestny farár Pavol Póša a pozvaní františkánski kňazi.

V úvode miestny duchovný priblížil životnú cestu svojho predchodcu. V priestoroch kostola sa nachádzali panely približujúce v článkoch a fotografiách jeho život a smrť. Otec biskup v homílii vychádzal z jeho básne z roku 1933 plnú nádeje a vyzdvihol jeho kňazský život a úsilie približovať veriacich ku Kristovi v dobe, ktorá nebola pre kresťanov v našej krajine priaznivá. Život otca Cubínka ukončil výstrel zo zbrane.

Sv. omše sa zúčastnili rodinní príslušníci, spolurodáci z Oravskej Polhory a farníci zo Skalice, kde prežil veľkú časť svojho rehoľného i kňazského života, viacerí vo sviatočných krojoch.

Páter Emanuel Jozef Cubínek bol vynikajúci, obľúbený kňaz a pedagóg, mnohostranne vzdelaný človek, ktorý sa svojim životom, tvorbou i tragickou smrťou zapísal do histórie a pamäti Slovenska.

Režim nepotreboval dobrých kňazov

Narodil sa 13. mája 1913 v Oravskej Polhore, ako šieste, najmladšie dieťa obuvníka a kostolníka Martina a Márie rod. Skurčákovej. Ako 12-ročný pokračoval v štúdiu na nižšom gymnáziu v Trstenej, kde sa stretol s účinkovaním františkánov a to rozhodlo o jeho povolání. V roku 1929 vstúpil do rehole františkánov a prijal meno Emanuel. Teológiu študoval v Bratislave, kde sa zapojil do študentského krúžku sv. Bonaventúru, ktorý vydával časopis *Františkánsky obzor* a páter Emanuel sa stal jeho prvým redaktorom. Od roku 1935 pokračoval v štúdiu v Záhrebe, kde sa naučil chorvátsky, srbský a taliansky jazyk.

Za kňaza bol vysvätený v Bratislave biskupom Pavlom Jantauschom 29. júna 1937.

Odvtedy účinkoval v pastorácií, najprv v Bratislave, kde dokončil teologické štúdiá. Od roku 1938 pôsobil ako profesor na Skalickom gymnáziu až do roku 1946.

V tom čase sa stal trňom v oku súdruhom hlásajúcim pokrok. Do zrušenia kláštorov v roku 1950 účinkoval na poštátnenom gymnáziu v Malackách. Bol internovaný v Hronskom sv. Beňadiku a po prepustení pôsobil najprv ako správca františkánskeho kostola, neskôr, do roku 1960, ako správca farnosti v Skalici. Bol známy ako vynikajúci kazateľ i pedagóg. Vo večerných hodinách učil náboženstvo v školách. Popri pastoračnej práci vo farnosti, viedol exercície pre kňazov a venoval sa prekladateľskej činnosti. Písal články do *Katolíckych novín* a *Duchovného pastiera*. Vo františkánskom kostole bol 4. októbra 1954

biskupom Ambrózom Lazíkom posvätený nový hlavný oltár Sedembolestnej Panny Márie, ktorý dal postaviť, pretože starý bol v dezolátnom stave. To nemohlo uniknúť pozornosti vtedajšej ŠtB.

Keď skalického farára Jozefa Kásmajera odvieďa z fary štátna bezpečnosť a internovala ho v Močenku, zobral na seba povinnosti farára, hoci s touto činnosťou dovtedy nemal skúsenosti. Hľadal spôsob, aby uspokojil štátne orgány, ktoré ho mimoriadne sledovali a každú horlivosť tvrdo trestali. Bol si vedomý, že by mohol skončiť podobne ako stovky kňazov a rehoľníkov a veriaci by ostali bez pastierov a bez sviatostí. Prednášal meditácie na schôdzach kňazov dekanátu a zapájal sa i do diskusií sledovaných „cirkevným“ tajomníkom, o čom svedčia jeho hlásenia krajskému tajomníkovi.

Pod hlavnou kalibru 7,65

V roku 1960 požiadal biskupa o preloženie bližšie k Bratislave, aby mohol ľahšie komunikovať s vydavateľstvom o vydaní prekladov literatúry, ktorej sa venoval.

Od 15. novembra 1960 do 30. decembra 1965 pôsobil ako správca farnosti vo Sv. Jure. Aj tu si horlivo plnil svoje kňazské poslanie a bol obľúbený u veriacich. Výrazne oživil náboženský život farnosti, čo bolo trňom v oku verejným funkcionárom, ktorí sa mu vyhrážali odňatím štátneho súhlasu. Venoval sa údržbe i opravám obidvoch kostolov mesta. Posledný deň v roku 1965, keď neprišiel slúžiť ranú sv. omšu, našli ho ležať na chodbe fary v kaluži krvi. Bol zákerne zavraždený výstrelom z pištole kalibru 7,65 aká bola v tom čase vo výzbroji VB, ŠtB, ľudových milícií a vyšších funkcionárov KSČ. Zomrel vo veku 53 rokov po 28-ročnom kňazskom účinkovaní. Pohrebné obrady sa konali 4. januára 1966 za účasti vyše 200 kňazov a veriacich zo Záhoria i z Bratislavy a viedol ich trnavský biskup Ambróz Lazík. Jeho hrob sa nachádza pri farskom kostole.

Prípád nie je doteraz vyšetrený. Podobne ako vraždy kňazov Coufala, Poláka, Rusnáka a ďalších. Nevinne preliata krv novodobých slovenských mučeníkov viery volá do neba. Predpokladá sa, že dôvodom vraždy bolo zásadné odmietnutie spolupráce s vtedajšou štátnou bezpečnosťou.

Prekladateľskej činnosti sa venoval popri svojej pastorácii až do konca života. Duchovnej tvorbe po roku 1950 a tvoria ju meditácie, kázne a exhortácie prednášané na duchovných cvičeniach. Jeho zamyslenia vychádzali z bežného života ľudí a z prírody, čo aplikoval na duchovný život človeka. V roku 2015 vyšla o ňom kniha jeho spolurodáka z Oravskej Polhory kňaza Petra Matisa *Život a dielo Jozefa Emanuela Cubínka*, OFM, ktorá na základe štúdia archívnych dokumentov a osobných svedectiev približuje jeho život a dielo. V nej je aj bibliografia jeho básnickej, literárnej, duchovnej i prekladateľskej tvorby.

Ludovít Košík

Dlhé tiene červenej hviezdy

Napriek tomu, že od pádu komunistického režimu prešlo už 35 rokov a vtedajšie aktívne obyvateľstvo, vrátane súdružských elít sú na dôchodku, stále v spoločnosti cítia pachuť komunistického spôsobu myslenia. To nás brzdi v rozvoji, národnej aj kresťanskej identite, výchove a vzdelávaní, v spravodlivosti, vrátane justičného a legislatívneho prostredia. Čiže v napĺňaní nielen právneho štátu, ale aj slobody myslenia, národnej a štátnej suverenity, po ktorých túžili mnohí politickí väzni a zaplatili za to najväčšiu cenu.

Kardinálna chyba sa stala už v zárodku tzv. nežnej revolúcie, čiže dohody vybraných salónnych a západom dobre platených „disidentov“ okolo Václava Havla s vyselektovanými postavičkami na tribúnach, ochotných hrať podľa scenára, s bývalou komunistickou verchuškou. Nielen z KSČ, ale aj z ŠtB, sediacej na archívoch. Už vtedy vedeli, že metódy ovládania masy a informácie budú mať cenu zlata. Najmä tie kompromitujúce.

Práve preto sa na tribúnach a potom ani v exekutive neobjavili predstavitelia politických väzňov, tých skutočných, ktorí vo väzenskej cele nemali televízory ani alkohol, ale boli nositeľmi priamych svedectiev a informácií o praktikách, metódach, zločinoch aj politických zločincoch. To by predsa pokazilo hlavnú pointu vsugerovaného príbehu o povinnej „nežnosti“.

Keďže nedošlo, podobne ako po páde nacizmu (denacifikácia) k dekomunizácii, eliminácii a potrestaniu vinníkov, odkazom do vnútra spoločnosti bolo anarchistické – typicky ultraľavičarske – všetko je dovolené. To boli základy pre budovanie nového „ústredného výboru liberalizmu“.

Išlo o pilotné testovanie životaschopnosti prežitia súdružského spôsobu myslenia aj po „revolúcii“. Z bývalej totality sa tak plynule do zdania demokracie preniesla metóda vrana vrane oko nevykole. A tak marx-leninský propagandista Marián Leško a ďalší potentáti ďalej masírovali verejnú mienku – už pre nových pánov.

Nový projekt liberálna demokracia

A tak sa nám bez problémov zrodilo rodinkárstvo na súdoch, kvitne klientelizmus a korupcia – obdoba socialistického „kto neokráda štát, okráda svoju rodinu“.

Keď sme pri demokracii, samozrejme, že politickí väzni po nej, aj po slobode slova a slobodných voľbách, najviac volali. Ibaže z „ľudovej demokracie“ sme sa nedostali k demokracii bez prívlastkov, teda k prirodzenému rozhodovaniu väčšiny obyvateľstva, ale k ďalšej, za zeleným stolom projektovanej forme tzv. „liberálnej demokracii“.

So spôsobom myslenia sa samozrejme prenáša aj svojský pojmový aparát, ktorý mal aj bývalý totalitný režim. Asi neprekvapuje bezproblémový prechod ideologických, novinárskych, bezpečnostných propagandistov do nového režimu „liberálnej demokracie“. Išlo a stále, žiaľ, ale v čoraz vyhrotenejšej forme, ide o sugestibilný jazyk novej propagandy, ktorá má totožné

znaky s tou bývalou. Doublespeak (dvojsmyselná reč) sa zámerne používal a ďalej používa v tzv. hlavnom prúde (obdoba vedúcej úlohy strany a jej užitočného servisu) na zahmlievanie, skresľovanie, negatívnu konotáciu či prevracanie významu slov a zmenu výkladu pojmov. Všetka tá námaha sa využíva, aj know how z bývalého režimu a jeho politrukov na cieľnú manipuláciu verejnej mienky a riadené ovplyvňovanie politiky v pluralitnom systéme viacerých politických strán. Preto aj dnes sú mnohí ochotní veriť tomu, pred čím varoval G. Orwell, že vojna je mier a mier je vojna.

Liberálna demokracia je rovnako dieťaťom ľavičarskeho extrémizmu – politického, aj názorového, rovnako ako jej „ľudová“ či „socialistická“ demokracia. Aj ona sa oháňa vznešenými, pokrokovými, progresívnymi ideálmi. Pretože má rovnaké marxistické korene a jej protagonisti sa sami označujú za „kultúrnych komunistov Západu“. Je úplne jedno, či je vajce biele alebo béžové, ak ho znáša slepka rovnakého druhu.

Kultúrny komunizmus?

To, čo nik nečakal sa stalo krutou realitou: história sa opakuje vo svojej novej podobe. Ako uvádza autor Pavel Fendek, „progresívny, kultúrny socializmus a jeho liberálna demokracia sú založené na neomarxistickej ideológii kultúrneho komunizmu a diktatúre Nového proletariátu, ktorým sú radikálne menšiny“. „Nežná revolúcia“ bol od začiatku projekt neomarxistov ako súčasť ich „kultúrnej revolúcie“. Vymenila sa len farba hviezdy – červenú nahradila žltá.

Už asi chápeme tú posadnutosť LGBTI agendou a migráciou. Aktivizmus a angažovanosť sa opäť obliekajú ako „nové šaty“, lenže ako pred rokom 89, aj teraz je v skutočnosti „kráľ nahý“.

Preto sa opäť pretláča forma proletárskeho internacionizmu, alias „únijná jednota“. Dokonca s „povinnou solidaritou“, ale len pre nútené prijímanie „nových proletárov“ – migrantov, čo samozrejme vyvoláva odpor, keďže niečo podobné sme už v minulosti zažili. Preto z minulého režimu ožili kostlivci „triednych nepriateľov“. A opäť sa ujalo boľševické „kto nie je s nami, je proti nám“.

A tak sa okrem spoločenského znemožnenia difamačnými nálepkami opäť cenzuruje, pardon v reči doublespeaku zodpovedne „reguluje“. Jeden z tvorcov neomarxizmu, Herbert Marcuse, je autorom ďalšieho bizarného pojmu – „represívna tolerancia“ – ale len k ideologicky správnym názorom a intolerancia k ideologicky „nesprávnym názorom“. Liberálna demokracia je teda demokracia represívna, namierená proti väčšine.

Extrémisticko-nenávistné ľavičarske myslenie je teda opäť na scéne v svetle reflektorov. Na záver opäť Fendek: „Liberálna demokracia Západu je v skutočnosti totalitná diktatúra a tyrania menšín, ktorej ideologickým zdrojom je kultúrny marxizmus neomarxistov Frankfurtskej školy. Nositeľom tejto ideológie je progresívna neomarxistická ľavica, ktorú v súčasnosti reprezentujú progresívni liberáli“.

Rafael Rafaj

Existujú náhody?

Nedávno sa skončilo slávne Svetové ekonomické fórum (World Economic Forum, WEF) v Davose, a či sme po ňom múdrejší, ťažko povedať. Akurát tak dalo šancu poroz-

mýšľať na prvý pohľad nad zbytočnou otázkou: Kto vládne svetu? Zdá sa, že princípy Desatora to už dávno nie sú. Marián Servátka, náš emeritný veľvyslanec v Poľsku, pri Svätej stolici a v Bielorusku, uverejnil v Literárnom týždenníku 15. februára 2017 báseň *Esemeska písaná Jemu: / Rob teda, Pane, / niečo s nami. / Buď s nami. / Neodíď, prosím, / lebo nás môžeš stratiť. / Navždy. / Tak ako my denne teba strácame. / Preto ťa prosím: / vezmi nám našu vôľu, / daj nám kúsok svojej. /*

Má teda ľudstvo priveľa slobodnej vôle a vystrája od nepamäti? Zdá sa, že áno. Ľudia už od starozákonných čias výstavby Šalamúnovho chrámu v Jeruzaleme vymýšľajú spôsoby ovládania sveta. Vtedy došlo k tajomnému zavraždeniu staviteľa chrámu Hirma, čo bol podnet na konštituovanie mysticko-pomstiteľského učenia, pomenovaného po murároch. Toto si osvojili templári, sprevádzajúci križiacke výpravy do Svätej zeme po roku 1095. Tí položili aj základy bankových obchodov: uschovávali za úrok peniaze a zlato križiakov, z čoho natoľko zbohatli a zmocnili, že sa ich francúzsky kráľ Filip Pekný rozhodol zbaviť. Templárskeho majstra Jacquesa de Molaya po mučení upálili 18. marca 1314, čo posilnilo „pomstiteľskú tézu“, spájanú so slobodomurárstvom.

Pojem „freemason“ (slobodomurár) sa objavuje v roku 1376. Prvá Veľká lóža vznikla 24. júna 1717 v Londýne, ktorý je odvtedy centrom hýbania sveta. Tu napokon sa zdržieval Masaryk pred vznikom Česko-Slovenska, tu ho obnovoval Beneš, tu ho „zažehnali“ Mečiar s Klausom, tu máme schované naše zlato, stade prúdila money mimovládkam na podporu „správnych riešení pri urnách“...

Novým impulzom v slobodomurárskom hnutí bolo založenie rádu iluminátov Adamom Weishauptom, pôvodom židom, jezuitom, profesorom katolíckeho cirkevného práva na univerzite v Ingolstadte. Stalo sa tak 1. mája 1776 a tento deň sa dodnes slávi ako Sviatok práce. Údajne sa tak stalo s finančnou podporou francúzskych Rothschildovcov so zámerom získať ľudí obdarených výnimočnými schopnosťami a dosiahnuť kontrolu a vplyv na vysoké miesta štátnej moci a na médiá. Cez peňažné a sexuálne úplatkárstvo (teda nič nové pod slnkom). Amschel Mayer Rothchild je známy výrok: „Dajte mi kontrolu nad peniazmi a nebude hrať žiadnu úlohu, kto robí zákony.“

Z týchto kruhov pochádzal aj marxizmus. Liga človeka poverila napísaním Komunistického manifestu Mordechaja Marxa Léviho (Karla Marxa), a ten ho ako návnadu pre masu vydal v roku 1848. Základom komunizmu sa mal stať triedny boj robotníkov proti kapitalistom. Medzitým prezradil dlhodobý plán na ovládnutie sveta americký generál Albert Pike v roku 1871. Súčasťou plánu boli (sú?) tri svetové vojny. Prvá zničila ruský cárizmus i viedenského cisára ako súčasť svetového kresťanstva. Druhá mala vraždením chudobných židov umožniť vznik štátu Izrael. Tretiu má podnietiť konflikt medzi sionistami

a islamským svetom a má vyústiť do zničenia islamu a Izraela a oslabenia ostatných štátov. (Práve sa deje?) Po splnení ďalšej „úlohy“, založení americkej súkromnej centrálnej banky – FED v roku 1913 – je vplyv požičiavateľov peňazí, teda peňazomen-cov – bankárov, „majiteľov peňazí“ na chod dejín sveta dominantný.

Keďže marxizmus nedokázal ovládnuť celý svet, v roku 1923 založil György Lukács, vlastným menom György Bernát Löwinger, maďarský marxistický filozof, minister kultúry za červenej vlády Bélu Kuna (Kohna) v roku 1919, a členovia nemeckej komunistickej strany na univerzite vo Frankfurte nad Mohanom „Inštitút marxizmu“ podľa modelu Marx-Engelsovoho inštitútu v Moskve. Čoskoro mu dali menej provokatívny názov „Inštitút sociálneho výskumu“. Takto vznikla „Frankfurtská škola“, ktorá sa po nástupe Hitlera k moci presťahovala do New Yorku na Columbia University, a vymyslela a dodnes domýšľa progresívnu teóriu neomarxizmu. Ak pre marxistov bol nepriateľom kapitalizmus, pre neomarxistov sa stala nepriateľom tradičná západná kultúra. Keďže robotníci revolučne nepovstali, lebo ich duše dvetisíc rokov nasycovalo zmierlivé kresťanstvo, neomarxisti si dali za cieľ zásadne zmeniť tradičnú kultúru, založenú na kresťanstve a rodine. Chceli a dokázali „skaziť Západ tak, až bude smrdieť“. Veruže smrdí. A cestu „vpred“ ukazuje Davos, Trilaterálna komisia, Bilderberg, Rímsky klub...

Keďže za tým všetkým sú peniaze, svet ovládajú a riadia „majitelia peňazí“. Po tom, čo v 60. rokoch 20. storočia prišiel Západ o kolónie v Afrike a Ázii, rozhodol sa získať pre „spoluprácu“, teda na uprázdnené miesto po kolóniách štáty bývalého sovietskeho bloku, na čo potreboval celý ten blok narušiť, a na to poslužil – Gorbačov. A na to bolo treba v štátoch strednej a východnej Európy uskutočniť „transformáciu“, teda rozsiahle všetko meniace reformy vo všetkých oblastiach nášho života. Prišli sme o strategické podniky, štát o príjmy, v nedohľadne je vyrovnaný štátny rozpočet. Slovensko je dokonca v silnejšej závislosti na západe ako jeho susedia. Z V4 len my sme v eurozóne, len my máme neefektívny systém druhého dôchodkového piliera, cez ktorý otekajú naše peniaze do sveta.

Spoločne však s celým svetom sme sa stali „plničmi vôle“ dvoch najsilnejších finančných skupín sveta, doslova „majiteľov peňazí“, poprepájaných s tajnými službami veľmocí. V celom svete – od USA až po Slovensko – vzrástli v rokoch 2020 až 2024 schodky štátnych rozpočtov v násobných hodnotách. A tie schodky, vytvárajúce štátny dlh, sú kryté štátnymi dlhopismi, ktoré nakupujú, a tak zadlžené štáty vlastnia najväčšie bankové domy sveta – BlackRock a Vanguard. Roky 2020 až 2024 sú spojené s tzv. pandémiou covidu-19 (a následne s vojnou na Ukrajine i v Gaze) a prakticky s povinným nakupovaním vakcín, ktoré vyrábajú farmaceutické firmy Pfizer, BioNTech, Moderna, AstraZeneca, atď., ktoré sú, rovnako ako banky, vo vlastníctve oných dvoch veľkých finančných zoskupení. Žeby išlo o náhodu? Náhody neexistujú.

Marián Tkáč

Amerika ju neodnárodnila

Pokračovanie z 1. strany

Očakávala som predovšetkým prehodnotenie dejín prvej polovice 20. storočia, boj o autonómiu v rámci ČSR a následne vznik vlastného štátu slovenskými očami tak, ako to robia iné národy. Súčasný prístup k obdobiu rokov 1939-1945 je však ešte horší než výklad týchto dejín za komunizmu. Naši politici nevedia nič o našej minulosti, a preto nedokážu chápať boj Slovákov o uznanie národa a štátu. Vedia len to, čo do nich napchali v škole za minulého režimu. Máme 33 rokov samostatný štát a nijaký pokrok nenastal. A tí, čo 40 rokov písali poctivo protislovensky, píšú takto naďalej. Sú na rozhodujúcich pozíciách, prípadne už aj ich potomkovia, a takto zmrzačene sa učia naše dejiny deti v škole. Exilových historikov nepočúvajú vôbec. Stretla som jedného mladého muža, absolventa histórie na ružomerskej Katolíckej univerzite, ktorý sa mi priznal, že ich profesor im povedal, že za prvej SR sa nič pozitívne neurobilo!

● **Ibaže vznik štátu zachránil Slovákov pred zánikom. Uznávajú to aj historici, tvrdia, že ak by v roku 1939 nebola vznikla SR, tak nejestvujeme. Poliaci s Maďarmi chceli mať spoločnú hranicu.**

A videli ste o tom vo verejnoprávnej televízii nejakú diskusiu s historikmi, čo ovládajú túto problematiku? Ja nie. Verejnoprávna televízia naopak, prispieva k šíreniu bezvedomosti, či skôr bezvedomiu o našej histórii, ba zámerne ju mrzačí. Podľa médií sme endemickí fašisti. Vo viačom čísle Literárneho týždenníka uverejnili poviedku akéhosi 23-ročného autora, no, garda, fašizmus hore dole na celú novinovú stranu. To akoby mi drôtom pichli do oka. Pýtam sa, ktorý národ ešte pestuje taký masochizmus voči svojim dejinám ako my?

● **Prečo ste sa stali členkou našej organizácie?**

Sympatizantkou som už dávno, členkou iba dva roky, ale časopis

Elena Šebová s Františkom Vnukom.

Foto archív

som odoberala takmer od jeho začiatku. Potom ma nahneval jeden článok a prestala som *Svedectvo* odoberať. Znovu som sa k nemu vrátila po vašom príchode do redakcie a so záujmom ho čítam. Je mi ľúto, že sme zmeškali začiatok zmeny režimu, keď ešte žilo veľa priamych svedkov z obdobia totality, ktorí boli prenasledovaní a väznení. Bohužiaľ, nebolo dosť ľudí, čo by spracovali ich spomienky. Ba ani tých, ktorých by to zaujímalo. Večná škoda strateného obdobia, dodnes sme mohli čerpať z týchto prameňov.

● **Prvý rozhovor pre *Svedectvo* som publikovala s vtedajším predsedom organizácie a priamym politickým väzňom Júliu- som Porubským. Povedal, že pre neho bol najkrajší dar 1. január 1993.**

Aj pre mňa. Som šťastná, že sa mi splnil môj sen ešte z detstva, lebo dovtedy sme boli bez mena – no name. Tak Peter Dvorský bol český tenor, Ondrej Nepela český olympijský víťaz a podobne.

● **Myslím si, že pre mnohých politických väzňov, pretože 1. január 1993 sa spája s ich splnenými túžbami. Bývalá koalícia však namiesto zhodnotenia rokov 1939-1945 ich postavila rovno mimo zákon. Režim prvej Slovenskej republiky a Hlinkovu sloven-**

skú ľudovú stranu dali na úroveň komunistického režimu a komunistickej strany. Ako k tomu prídu napríklad členovia Bielej légie, ktorí vyvíjali aktivity na obnovu slovenskej štátnosti a mnohí zaplatili životom? Väčšinou boli členmi Hlinkovej mládeže, kde boli vedení k vlastenectvu. A odrazu to parlament odsúdil. Bez definovania tohto režimu, bez historického spracovania tohto obdobia. Len tak... Aký máte z toho pocit?

Dlhodobu sledujem, čo sa deje s našou slovenskosťou a hovorím si, že sme to úplne prehrali. Nie je šanca sa z toho vymotať. Keď si spomeniem, aký harmatanec, pomaly celosvetový problém, urobili s Ďuricovou knihou *Dejiny Slovenska a Slovákov*, kde boli len chronologicky popísané historické udalosti bez nejakých komentárov... Knižka musela byť zo škôl stiahnutá. Takže už vyše 30 rokov generácie, povedzme až po dnešných päťdesiatnikov, nevedia absolútne nič o našich dejinách 20. storočia, nevedia nič o našom zápase o uznanie slovenského národa. Ja sama, už ako 40-ročná som neverila, že za 1. ČSR na vysvedčení bol napísaný jazyk československý, až kým som ho na vlastné oči nevidela. V škole sa deti neučia nič, čo by ich viedlo k vlastenectvu, naopak, skôr

sa tento vznešený cit potláča. To isté robia aj médiá. Prvého januára o siedmej ráno sme sa v Rádiožurnále dozvedeli, kde vo svete bol aký ohňostroj, až po 10. minúte redaktor povedal, že dnes je štátny sviatok vzniku Slovenskej republiky. Aký je to rozdiel medzi Maďarskom, kde 15. marca majú všetci pripnuté kokardy a celý deň sú úplne vo vytržení. U nás nič. Aj na slávnostnej sv. omši za prítomnosti prezidenta republiky povie pán arcibiskup, že dnes o.i. oslavujeme aj vznik republiky. Ani jedna veta navyše. Je to pre mňa smutné, tristné.

● **Vy ste skúsená novinárka, pracovali ste aj v BBC. Z Bratislavy sa posielali články do Londýna, aby ich odtiaľ odvysielali Slovákom?**

Robila som v BBC, ale nie ako novinárka, ale ako vedúca kancelárie na Slovensku. Redaktorkou bola Zuzana Martináková, neskôr politička. Mojou úlohou bolo pripravovať prehľad tlače. V tom čase existovalo na Slovensku asi šesť-sedem denníkov. BBC vysielala predovšetkým počas bývalého režimu. Keď som ako študentka v roku 1968 strávila rok na univerzite v Anglicku, vtedy to bola československá redakcia, ale mala dve samostatné sekcie, českú a slovenskú, na rozdiel od Hlasu Ameriky či Slobodnej Európy.

● **Máte z tohto obdobia nejaké poučenie pre naše médiá?**

Vari v tom, že ani samotná slovenská redakcia BBC nebola až taká slovenská v začiatkoch Slovenskej republiky, akú by som bola očakávala.

Pri prehľade tlače do Londýna sa moja šéfka pozastavovala nad tým, že do prehľadu dávam celkom odlišné články ako pražská kolegyňa. Martináková si vtedy politicky rozumela s Ivanom Šimkom, veď potom aj spolu založili novú politickú stranu. Nedávno ma šokoval rozhovor so Šimkom v postoji.sk. Tento dvojnásobný minister slovenskej vlády 32 rokov po rozdelení federácie dodnes ľutuje rozdelenie s Čechmi! Vraj by sme boli silnejší...

● **Ste členkou združenia Slovenskí katolíci. Ako vidíte súčasné prežívanie katolíkov na Slovensku?**

V tomto smere sa tiež veľa zmenilo k horšiemu. Katolícka cirkev počas socializmu prežívala v katakombách, mnohých ľudí tým upevňovala vo viere. Spôsoby, akými sa dnes bojuje proti Cirkvi sú oveľa rafinovanejšie. Cirkev nebola na to pripravená a nemá dostatok ľudí, čo by sa ozvali. Vidím v tom istú opatrnosť, hoci teraz už nikomu nezoberú súhlas, iba ho znemožnia. Tak dehonestovali arcibiskupa Jána Sokola, arcibiskup Ján Orosch, ktorý sa párkrát ozval, tiež zmĺkol, takže u nás je hrdina arcibiskup Róbert Bezák, ktorý neskutočne ublížil Cirkvi. Novší biskupi nevedia o slovenských dejinách temer nič a ani nejavia záujem rozšíriť si vedomosti, hoci literatúry vyšlo už dosť. Pohodlnejšie je vystupovať na verejnosti a vysviacať rôzne objekty. Podobná situácia je aj v Katolíckych novinách. Kedysi mali náklad skoro stotisíc, teraz možno päťtinu. Pálčivým témam sa vyhýbajú.

● **Ste novinárka, ako sa prejavujú médiá voči občanom. Slúžia im?**

Samozrejme, že nie. Sledujem najmä politické relácie, ale je absolútne kontraproduktívne, čo vysielajú. Nič sa nezmenilo ani nástupom súčasnej vlády, a to sú už dva roky, čo sú pri moci. Pripisujem to aj tomu, že niet redaktorov, ktorým by Slovensko ležalo na srdci. Tých, čo rozprášili po nástupe Dzurindu v roku 1998, zostali bez zamestnania, dávno sú v dôchodku a nová generácia nevyrástla. Keby sa aj niekto našiel s úprimným záujmom robiť serióznu žurnalistiku, tak mu hrozí, že pri najbližšej výmene vlády ho zasa vyhodia. Kto sa dnes ozýva, to sú väčšinou dôchodcovia, ktorí sa už neboja, že prídu o chlieb. Len sa nemajú kde ozývať. Niet slovenských novín.

● **A čo vás v živote potešuje?**

Nuž, perspektíva sveta nie je veľmi radostná. Teší ma stretnutie s ľuďmi, ktorí majú podobné zmýšľanie ako ja. Radosť mi prináša tiež počúvanie vážnej hudby.

● **Postarali ste sa o vydanie niektorých vzácných exemplárov kníh. Čo pripravujete?**

Áno, nedala som pokoj môjmu priateľovi Františkovi Vnukovi, a hoci už mal vtedy 97 rokov, zostavil knižku pod názvom *Noc pred popravou s prezidentom Tisom*. Stretla sa s mimoriadnym záujmom. Prispela som tiež k vydaniu autobiografie biskupa Jána Vojaššáka, ktorý vo väzení, vyše 80-ročný, začal písať svoj životopis. Je to skvelé čítanie. Tento rok chystáme do tlače z pera F. Vnuka životopis Andreja Hlinku, na ktorého sa tiež zabúda. O jeho celoživotnom zápase o práva a uznanie Slovákov mladá generácia nič nevie.

● **Čo by ste chceli odkázať čitateľom Svedectva?**

Aby časopis rozširovali medzi svojimi priateľmi. Nájdu tam mnohé zaujímavé články a rozhovory. Aby boli aktívnejší, hovorili svojim deťom o skúsenostiach a nepravostiach, ktoré sa diali im, ich rodičom či starým rodičom. Nesmieme stratiť práve túto pamäť.

Eva Zelenayová

Elena Šebová s kardinálom Jozefom Tomkom.

Foto archív

Jozef Vicen o Bielej légii

Keď v roku 2002 prezidentka Zuzana Čaputová odovzdala štátne vyznamenanie trom bývalým členom Bielej légie Albertovi Púčikovi, Antonovi Tunegovi a Eduardovi Tesárovi u autentického komunistu Petra Weissu to vyvolalo búрку nevôle. Okrem iného povedal: „Nie je potrebné vracasť sa ani k tomu, že Biela légia sa prioritne usilovala o reštauráciu slovenského štátu v jeho ľudáckej podobe.“ Ibaže toto tvrdenie ničím nepodložil. Je zbytočné citovať jeho ďalšie „mudrovanie“, lebo sám nevyrástol zo svojho komunistického sna. Biela légia v rokoch 1949 až 1955 predstavovala jeden z najdlhšie pretrvávajúcich spôsobov protikomunistickej rezistencie s dosahom až do 60. rokov 20. storočia.

Čo o Bielej légii hovorí jej zakladateľ Jozef Vicen? Uverejňujeme výňatky z jeho predslovu ku knihe Vladimíra Varinského *Jozef Vicen a Biela légia*.

Nechcem sa dotknúť podrobností, ktoré tematicky nesúvisia s publikáciou. Musím však konštatovať, že korene brutálneho komunizmu sa u nás uchytili hlavne v období, ktoré bezprostredne súviselo s SNP. Preto nesúhlasím s tézou, že povstanie bolo slovenské a že bolo národné. Dnes väčšina našich občanov sotva pochopí, prečo to tvrdím. Tak dlho sa v školách učili opak, že im ani nemôžem zazlievať, ak so mnou nesúhlasia. Konštatujem, a ak bude príležitosť aj dokážem toto konštatovanie... Rozhodne nemienim hanobiť tých, čo sa domnievali, že si plnia vlasteneckú povinnosť. Mýlili sa tak, ako som sa neraz v iných súvislostiach mýlil i ja. Stali sa nástrojom iných, a keď precitli, bolo neskoro...

Lenže: tak, ako na partizánoch zlyhalo povstanie (pretože z Moskvy prišiel taký príkaz), po vojne na nich zlyhala aj demokracia (tiež na príkaz Moskvy). Okupovali bezpečnostné služby, a to ostatné nemusím ani písať. Na základe lží, často i tých najnehoráznejších, vyrábali „nepriateľov ľudu“, „fašistov“, „kolaborantov“ a podobných hriešnikov a, samozrejme, ich postihovali neraz veľmi krutým spôsobom. Dialo sa tak aj v Čechách a na Morave, ale do zoznamu hriechov, ktoré sa „nesmeli“ odpustiť, boli na Slovensku zaradené aj pojmy „ľudák“ a „separatista“. Hoci sa nedali jednoznačne definovať ani dokázať, ich postih však bol uplatňovaný veľmi dôsledne.

Od leta 1948 nastúpila vláda teroru: bol prikazovaný a riadený straníckym aparátom. Na Slovensku bol útlak dlho vykonávaný svojvoľne, predovšetkým bývalými partizánmi. V českých podmienkach sa opieral o ľudové milície, ktoré sa stali pokračovateľmi pôvodných „Revolučných gárd“ či „Rudých gárd“, pôvodne známych pod skratkou RG; skratku si ľudia vysvetľovali uvedenými zneniami názvu.

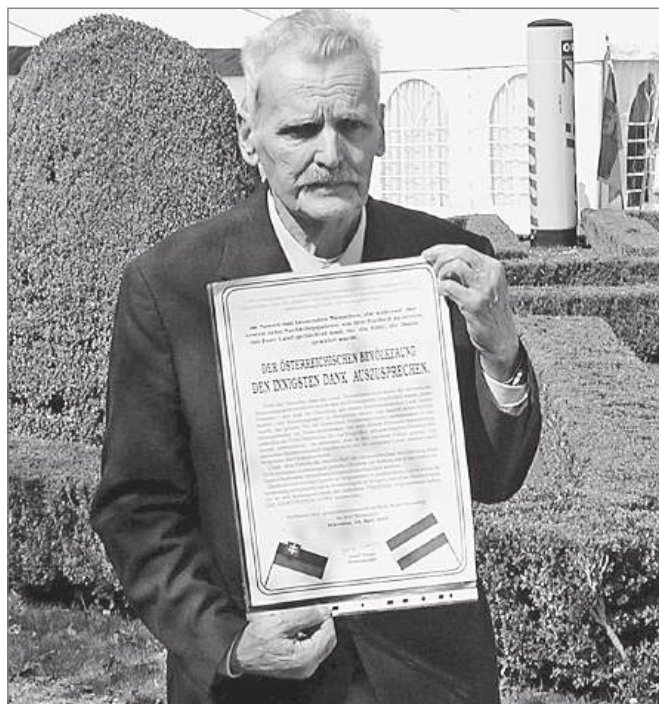
Komunistický štátny teror sa začal uplatňovať vskutku dôsledne.

Nasledovali hromadné zatýkania, bol vydaný nový zákon č. 231/1948 Zb. „na ochranu ľudovodemokratického zriadenia“, ktorý umožňoval vynášať kruté tresty, dokonca aj trest smrti za tzv. politické delikty. Na základe zákona boli súdení a tiež popravení aj činitelia, ktorí za zásluhy v boji proti nacizmu získali vysoké vyznamenania. Mali však neodpustiteľný hriech: zásluhy totiž získali v prepojení na západné spojenecké armády nekontrolované Moskvou. Pojem „kolaborant“ sa už netýkal iba spolupráce s Nemeckom, ale aj s Veľkou Britániou a USA. Dnes je to nepochopiteľné (až neuveriteľné); v tom období to bol fakt, s ktorým sme sa museli vyrovnávať. Ľudí vyznamenaných ako hrdinov komunisti popravovali ako zradcov...!

Názov Biela légia (BL) pôsobil síce dosť sugestívne, ale jej prítlačivosť spočívala v programe, ktorý sa týkal ochrany elementárnych práv občanov, ktorí boli ohrození komunistickým štátnym terorom. Tento teror vynikal bezohľadnosťou spôsobov uvádzania tzv. ľudovodemokratického zriadenia do života.

Prevádzací riadení BL v rokoch 1949-54 zo Slovenska do Rakúska previedli približne 2000 ohrozených osôb. Levý podiel na tomto výkone mal aktivista BL Jozef Macek z Borského Mikuláša.

BL má aj svoje obete, najmä popravených členov. Medzi prvými boli Albert Púčik, Anton Tunega a Eduard Tesár. Mladí a smelí chlapi... Neboli usvedčení z činov, pre ktoré by podľa zákona č. 231/1948 Zb. mali byť potrestaní smrťou. Pôvodne dostali iba tresty na slobode, hoci aj tie zneli hrozivo. Na odvolacie pojednávanie na Najvyššom súde v Prahe však neboli ani prizvaní a ich pôvodný trest dlhoročného väzenia bol zmenený na trest smrti. Na základe rozsudku boli aj popravení. Pri rešerši, ako sa to mohlo stať, vyšli na po-

Podakovanie Jozefovi Vicenovi od rakúskeho ľudu na konferencii vo Schallburgu.

Foto archív

vrch skutočnosti, ktoré najlepšie charakterizujú, čo znamenal komunistický štátny teror. Najvyššie stranické orgány si týchto troch mladých mužov vyhládli, aby ich využili ako „príklad na výstrahu iným“. Úlohu nezohrala spravodlivosť, ale požiadavka zastrašovacej propagandy. Takrečeno „právoplatne“ odsúdených a do výkonu trestu preradených si bratislavské orgány ÚV KSS vybrali dodatočne, aby odstrašovali iných. Preto ich dali aj popraviť. Podobných príkladov sa postupne vyskytlo viac.

Za pôsobenie v BL bolo na Slovensku uväznených vyše 100 príslušníkov Verejnej bezpečnosti. Odmietali plniť rozkaz na zákrok proti aktivistom, ktorí sa vzopreli komunizmu. Niekoľkí z týchto príslušníkov boli po dokázateľne krutom mučení tiež odsúdení na smrť a popravení.

Kňazov a príslušníkov rôznych mužských a ženských rádov, hoci šlo o stovky osôb, spomínam iba okrajovo. Tí väčšinou prijímali svoje utrpenie s pokorou. Aj spomedzi nich sa BL podarilo zachrániť veľký počet, a to práve odsunom do zahraničia.

Po skončení vojny som mal plniť záväzky, ktoré som na seba dobrovoľne prevzal. Tie spočívali v spravodajských akciách na prospech slovenskej exilovej vlády, ktorej vznik sme predpokladali.

Prvou mojou starosťou bolo dozvedieť sa, či záväzok voči exilovej slovenskej vláde je platný. Rozhodol som sa vycestovať do Nemecka a presvedčiť sa, či slovenská vláda bola konštituovaná. Vrátil som sa s negatívnymi poznatkami. Preto som sa rozhodol, že zanechám tieto aktivity a doštudujem.

Koncom roka 1949 bol s pomocou sovietskeho dôstojníka vykonaný prvý pokus uniesť ma z Viedne. Po stiahnutí americkej obsadzovacej moci z Rakúska, ktorému bola navrátená suverénita, som zostal vo Viedni. Začal som podnikáť. V máji 1957 sa česko-slovenským tajným službám podarilo nápojom ma uviesť do stavu bezvedomia a uniesť do Prahy. Tam som okúsil širokú škálu spôsobov, ako vtedajšie vyšetrovacie orgány z človeka vynucovali pravdu. Očakával som trest smrti; našťastie, Stalin už nežil a po Chruščovovom prejave o kulte osobnosti poklesla aj krvičnosť komunistickej moci u nás, takže som dostal trest iba 25 rokov a všetko utrpenie som prežil. Vo väzeniach som pobudol len 11 rokov a jeden týždeň. Pustili ma na amnestiu v máji 1968...

Jozef Vicen
redakčne krátené

Na Váhu ako na rieke Tiber

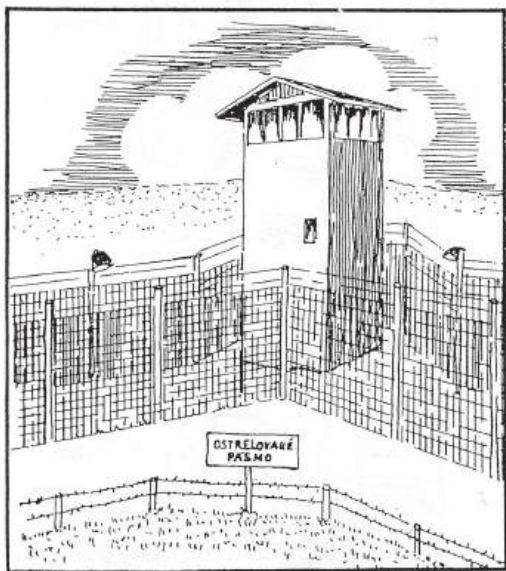
Útla knižočka Františka Valenta **Nezlomený diablom** by sa dala nazvať dobrodružným čítaním, keby za ním nestálo ľudské utrpenie. Štefan Vlk, o ktorom je knižka, sa narodil v roku 1905 v Drahovciach. Je jedným z tých ľudí, ktorých sa dotkla milosť Božia. Môže mať množstvo podôb. Ťažko sa o tom rozpráva, vysvetľuje, ale aj dnes stretávame ľudí takto obdarovaných. Celkom určite to zmení ich život, lebo prežívajú v dotyku so Stvoriteľom.

Štefan Vlk síce získal náboženskú výchovu, aj miništroval, ale prišiel do veku, keď sa človek celou svojou existenciou búri voči autoritám. Aj voči Bohu.

Na Štefana mal veľký vplyv český učiteľ, ktorý ho presviedčal o svojich ateistických názoroch. Toto obdobie svojho života neskôr označil stručne: „Boha som nepoznal.“ Bol veľmi šikovný, na vojenčine sa naučil nemecky, ale na štúdiá nepomýšľal. Stal sa prievozníkom na Váhu a rád mal rybačku. Raz v noci sa vybral s mladším bratom Jozefom na ryby. „Zrazu rybárov ožiarilo veľmi silné svetlo, ktoré svietilo nad hladinou Váhu. Keď Štefan zdvihol hlavu, uvidel silno ožiarený kríž, stojaci vo vzduchu, na ktorom bol pribitý Pán Ježiš. Ukrižovaný Kristus na ňom ožil, prenikavo pozeral na Štefana a on počul hlas: - Za mnou pôjdeš.“

Táto príhoda pripomína legendu spojenú s rímskym cisárom Konštantínom Veľkým, ktorý pred rozhodujúcou bitkou pri Milvijskom moste v roku 312 uvidel na oblohe kríž a počul slová: „V tomto znamení zvíťazíš.“ To viedlo k jeho obráteniu na kresťanstvo

Takhle nějak vypadal v Leopoldově muklův výhled do okolního světa. Ze strážních věží, zvaných i zde „špačkářny“, hlídal výkvet dělnické třídy imperialistické příslušovce a nepřátele pracujícího lidu.

Kresba Alfreda Piffa.

František Valent

Nezlomený diablom

Jas

a schválení Milánskeho ediktu v roku 313, čiže k uznaniu kresťanstva v Rímskej ríši.

Štefan Vlk síce nezmenil svet, ale na svoje okolie mal veľký dosah. Príhoda na Váhu ho viedla k hľadaniu dokonalosti a dokonalosť nazval nasledovaním Ježiša Krista. Jeden z jeho známych výrokov bol: „Čo som našiel, je viac ako to, čo som hľadal.“

Štefan sa presťahoval do Detvy, neskôr sa stal kostolníkom a po nástupe komunistického režimu a ateistickej výchovy v školách sa rozhodol konať. Zhotovil si tlačiarňičku, a do veršov vložil svoj príhovor, „aby sa ľudia modlili, chránili hriechu a pripravovali na smrť.“ Štefana odsúdili na štyri roky väzenia, ale napokon odsedel viac kvôli tomu, že 250 dní strávil v korekcii. A nie preto, žeby niečo vykonal, ale odmietal pracovať v nedeľu a vo sviatok a dokonca korekciu prežíval ako možnosť trpieť a dozorcov ohuroval, že si pýtal viac.

Áno, jeho životná filozofia je takmer nenapodobniteľná. Strádal, spával na posteli s kľincami. Jeho heslom bolo: „Dokonale pripravený trpieť za Krista a s Kristom.“

Niet pochýb, že knižka svojím neuveriteľným príbehom zaujme aj dnešného čitateľa a azda v ňom aj niečo zanechá. Vyšla v roku 2025 ako tretie vydanie Združenia Jas vo Zvolene.

Eva Zelenayová

STALO SA

1. februára 1912 sa v Jablonove narodil **Ján Hutýra** CM. Zomrel v roku 1978 v Brne, kde je aj pochovaný. Po maturite v roku 1931 začal teologické štúdiá v Kňazskom seminári v Spišskej Kapitule. V druhom ročníku ochorel na tuberkulózu. Po uzdravení vstúpil do Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul (lazaristi). Za kňaza ho vysvätili 19. júla 1936. Určili ho za duchovného otca vysokoškolskej mládeže. Dňa 26. júna 1942 ho vymenovali za vicevizitátora Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, ako aj za riaditeľa Spoločnosti dcér kresťanskej lásky pre celé Slovensko. V lete 1947 sa zúčastnil na generálnom zhromaždení Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul v Paríži. Vzápätí navštívil Rím a tu sa stretol aj s Karolom Sidorom. Keď sa 23.9.1947 vrátil do Lade, polícia ho odviezla do Bratislavy, kde ho vyšetrovali a mučili. Po ďalšej strastiplnej ceste sa znova dostal do väzenia. Na slobodu sa dostal až v auguste 1965. Koncom januára 1978 ešte prijal mladé sestry a zakrátko v brnianskej nemocnici zomrel.

1. februára 1952 Poverenie vnútra (Jozef Lietavec) v rámci tzv. Akcie B uskutočnilo násilné vysťahovanie „politicky nespolehlivých občanov“ z väčších miest na vidiek. Tak napríklad z Bratislavy, kde predsedníctvo ÚV KSS schválilo na vysťahovanie 743 rodín, bolo efektívne vysťahovaných 678 rodín, z Martina 136 rodín, z Komárna 160 rodín. V Nitre vysťahovaním postihnutých rodín získali 960 voľných bytov. Táto akcia sa konala aj v iných väčších mestách a trvala až do septembra 1953.

2. februára 1849 sa vo Vyšnom Kubíne narodil **Pavol Országh Hviezdoslav**.

2. februára 1969 bol uverejnený list Pavla VI. *Antique nobilitatis decora* o sv. Cyrilovi a Metodovi.

2. februára 1928 vstúpila do platnosti zmluva medzi ČSR a Svätou stolicou – *Modus vivendi*.

4. februára 1987 Predsedníctvo ÚV KSČ odmietlo návrh na prehodnotenie udalostí z roku 1968 a následného obdobia normalizácie.

5. februára 1862 sa v srbskom Petrovci narodil **Ján Kvačala**. Bol slovenským pedagógom, osvetovým pracovníkom, svetovým kmenológom, cirkevným historikom a evanjelickým farárom. Zomrel v roku 1934 vo Viedni. Pochovaný je v Bratislave.

6. februára 1990 pápež Ján Pavol II. vymenoval tajne vysväteného biskupa **Jána Chryzostoma Korca** za sídelného biskupa v Nitre.

6. februára 1919 sa narodil **Ján Dekán**, slovenský archeológ a historik, umenovedec, vysokoškolský pedagóg, spisovateľ a publicista. V rokoch 1951-1956 viedol archeologický výskum na Devíne a v Rusovciach.

13. februára 1921 sa konala vysviacka troch rk. biskupov **M. Blahu, K. Kmeťka** a **J. Vojtaššáka**.

14. februára 869 zomrel v Ríme sv. **Konštan-**

tín-Cyrl Filozof. Pochovaný je v rímskej Bazilike sv. Klementa. Narodil sa v roku 827 v gréckom Solúne.

14. februára 2008 boli založené Bratislavská arcidiecéza a Žilinská diecéza.

17. februára 1864 v Tajove sa narodil **Jozef Murgaš**, rímskokatolícky kňaz, maliar, slovenský vynálezca, priekopník bezdrôtovej telekomunikácie. Angažoval sa v USA pri vytvorení spoločného štátu Slovákov a Čechov. Bol jedným zo signatárov Pittsburskej dohody, medzi americkým Slovákom zorganizoval zbierku s výťažkom jeden milión dolárov na základný valutový fond ČSR. V roku 1920 sa vrátil na Slovensko, ale úrady mu neumožnili učiť elektrotechniku na niektorých zo škôl. Vrátil sa späť do USA.

17. februára 1899 sa na Orave v Klíne narodil **František Skyčák**. Bol synom podnikateľa a politika, ktorý sa v roku 1902 podieľal na založení banky v Námestove a stal sa poslancom Uhorského snemu. Mladý František sa rozhodol pre kňazskú dráhu. Teológiu študoval na Spišskej Kapitule, v Pešti a Prahe. Stal sa rektorom spišskokapitulského kňazského seminára.

17. februára 1951 vykonali trest smrti povraždom na odsúdených **Pavlovi Kalinajovi** a **Bernardovi Jaškovi**. Ich správy mali pomôcť sledovaným kňazom k väčšej opatrnosti. Bernard Jaško a spol. bol od nástupu komunistického režimu najväčším vykonštruovaným procesom, v ktorom boli súdení príslušníci Zboru národnej bezpečnosti. Prokurátor v ňom obžaloval 22 obvinených. Tento proces je svedectvom o dvoch justičných vraždách, ktoré slúžili ako odstrašujúci príklad pre štátne bezpečnostné zložky.

19. februára 1908 zomrel **Andrej Kmeť**, významný slovenský národovec, archeológ, geológ, mineralóg, paleontológ, historik, botanik a etnograf. Andrej Kmeť bol bezpochyby jedným z posledných významných polyhistorov svojej doby.

20. februára 1951 boli popravení bývalí študenti trenčianskeho gymnázia a organizátori Bielej légie **Anton Tunega, Albert Púčik** a **Eudard Tesár**. Rodinám dovolili pochovať ich na Martinskom cintoríne v Bratislave, ale na hrobch nesmeli byť mená.

21. februára 1888 zomrel **Jozef Miloslav Urban**, prvý predseda Slovenskej národnej rady, slovenský spisovateľ, novinár, politik a organizátor kultúrneho života slovenského národného hnutia, evanjelický kňaz a vedúca osobnosť slovenského povstania 1848 – 1849.

21. februára 1948 Predsedníctvo ÚV KSČ vydalo uznesenie o ozbrojení partizánov a robotníkov a o vytvorení „ľudových milícií“.

21. februára 1997 bol založený gk. Košický apoštolský exarchát, od roku 2008 Košická eparchia. Prvý exarcha: bp. **Milan Chautur** CSsR.

22. februára 1949 si pripomíname výročie od

prepadnutia a likvidácie Baziliánskeho kláštora v Prešove.

22. februára 1987 zomrel v New Yorku **Andy Warhol**, americký maliar, grafik, filmový tvorca a vedúca osobnosť amerického hnutia pop artu. Narodil sa ako Andrew Warhola 6. augusta 1928 v Pittsburgu v Pensylvánii. Rodičia Andyho Warhola boli imigranti rusínskej národnosti pochádzajúci z obce Miková na Slovensku.

23. februára 1949 Národné zhromaždenie schválilo zákon o jednotných roľníckych družstvách (JRD) podľa vzoru sovietskych kolchozov. Na jeho základe sa potom uskutočnila násilná likvidácia súkromných majetkov drobných vlastníkov pôdy.

24. februára 1887 sa začali deportácie slovenských detí do maďarských krajov.

24. februára 1928 sa narodil **Viliam Turčány**, slovenský básnik, prekladateľ, spisovateľ a literárny vedec. Do modernej slovenčiny prebásnil Proglas, prekladal najmä antickú a taliansku renesančnú literatúru. Zomrel 9. mája 2021.

24. februára 1948 v Bratislave vznikol Akčný výbor hlavného mesta Slovenska pod vedením pplk. Dr. Antona Rašlu.

26. februára 1657 bola založená Košická univerzita. Prvý rektor: **Martin Palkovič**.

26. februára 1990 prezident Václav Havel podpísal v Moskve dohodu o stiahnutí sovietskych vojsk z územia Česko-Slovenska. Išlo o likvidovanie „dočasnej“ vojenskej okupácie z 21. augusta 1968.

27. februára 1812 sa v Hornej Lehote narodil **Samo Chalupka**. Bol slovenský romantický básnik a evanjelický kňaz, mladší brat Jána Chalupku. Autor básne *Mor ho!* Zomrel v roku 1883.

27. februára 1902 sa v Ružomberku narodil **Ludovít Fulla**, slovenský maliar, grafik, ilustrátor, scénograf a výtvarný pedagóg. Je považovaný za jedného zo zakladateľov moderného maliarstva a grafiky na Slovensku. Inšpiroval ho najmä slovenský folklór. Fullove tapisérie sú považované za základné diela tohto umenia na Slovensku.

27. februára 1946 česko-slovenská a maďarská vláda uzavreli dohodu o výmene maďarského obyvateľstva zo Slovenska za slovenské obyvateľstvo z Maďarska. V rámci tejto dohody sa z Maďarska dobrovoľne prihlásilo asi 70 000 osôb, ktoré sa presťahovali na Slovensko („reslovakizácia“), zatiaľ čo do Maďarska bolo vysťahovaných asi 90 000 slovenských občanov maďarskej národnosti. Do 1. decembra 1948 o reslovakizáciu požiadovalo asi 350 000 osôb.

28. februára 1948 bola založená Slovenská národná galéria.

29. februára 1992 sa v Prešove konala biskupská vysviacka bp. **Milana Chautura** CSsR.

PRIPOMÍNAME SI

Vo februári si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

40 rokov

Eduard Hollý, Nitra 28.2.1986

45 rokov

Alžbeta Látečková, Ivánka pri Nitre 15.2.1981

50 rokov

Katarína Paurová, Praha 26.2.1976

60 rokov

Michal Gajdoš, Hlohovec 4.2.1966
Zuzana Kalužníková, Povina 20.2.1966

65 rokov

Mária Vanacká, Levoča 7.2.1961
MUDr. Tibor Malacký, Bratislava 20.2.1961

75 rokov

Marta Karvašová, Banská Bystrica 6.2.1951

80 rokov

Darina Vandáková, Bratislava 15.2.1946

81 rokov

JUDr. Otto Mravec, Bratislava 2.2.1945
Marta Filová, Žilina 15.2.1945
MUDr. Ľubomír Sýkora, Zlaté Moravce 25.2.1945

84 rokov

Margita Zimanová, Lovča 9.2.1942
Eleonóra Belayová, Bratislava 27.2.1942

86 rokov

MUDr. Gábor Csomó 9.2.1940

87 rokov

Jozef Antal, Pozdišovce 14.2.1939
Anna Matovičová, Čadca 15.2.1939
Mária Brichtová, Bratislava 16.2.1939
Alfréd Klussay, Svätá Mária 27.2.1939

89 rokov

Zdenka Jesenská, Košice 24.2.1937

92 rokov

Helena Hošťáková, Dobrá 2.2.1934
Valéria Hrnčariková, Hlohovec 6.2.1934

94 rokov

Vdp. Anton Fritz, Lipany 13.2.1932
Štefánia Šaturová, Bratislava 18.2.1932

101 rokov

Eleonóra Jedličková, Bánovce nad Bebravou 8.2.1925

Jubilantom

srdečne blahoželáme

*Vychádza na veseľské dvoře.
Stále dokola. A nemluví.*

Kresba z väzenia

Biskupská konferencia Slovenska oceníla prácu architekta **Alfreda Piffľa** za celoživotné dielo v oblasti záchrany a obnovy pamiatok vrátane obnovy Bratislavského hradu cenou Fra Angelica. Bol prvým dekanom Fakulty architektúry a pozemného staviteľstva SVŠT v Bratislave. Náš člen Ivan Masár z Trenčianskej Teplej rád spomína na svojho profesora Piffľa. Masára odviedli esťebáci rovno z posluchárne. Do Jáchymova. Profesora Piffľa o niečo neskôr, na Pankráč. Počas väzenia vytvoril viacero kresieb, jednou z nich je štúdia muklov. (red)

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 89 rokov, 23. januára 2026, zomrel **Arpád TARNÓCZY**, predseda PV ZPKO od roku 2006 do roku 2015 a až do svojej smrti čestný predseda našej organizácie. Posledná rozlúčka so zosnulým sa konala 3. februára 2026 pri slávení pohrebnej Svätej omše v kostole sv. Mikuláša v Novákoch.

Pozostalým vyslovujeme úprimnú sústrasť

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort nebude financovať náš časopis Svedectvo a súčasné vedenie rezortu zrejme nedopatrením rozhodnutie bývalého vedenia MV SR nezrušilo. Preto aj naďalej sme odkázaní na Vašu pomoc, bez ktorej vydávanie Svedectva nie je možné zabezpečiť. Výšku štátnej dotácie síce súčasná vláda vrátila na úroveň spred vlády Igora Matoviča, ibaže stále zostáva v platnosti zákaz financovať z nej aj vydávanie Svedectva. Znovu sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom

okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda nepravníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodlame aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na **číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109**, alebo sa kontaktujú na tel. číslo: 02-52 63 81 56.

Darcom úprimne ďakujeme.
Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

PRISPELI NA SVEDECTVO A ČINNOSŤ

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR
Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR
MUDr. Dagmar Pechová, Bratislava 20 EUR
Vdp. Ignác Juruš, Dlhá 500 EUR
Monika Školnová 50 EUR
Ľubomíra Kozlová, Bratislava 10 EUR
Neznámy priaznivec, Bratislava 50 EUR
Eva Olejníková 50 EUR
Viliam Horák, Bánovce nad Bebravou 30 EUR
Renáta Palcútová, Čachtice 20 EUR
Ing. Štefan Benčat, Kozárovce 200 EUR
MUDr. Ľubomír Sýkora, Zlaté Moravce 180 EUR
Ingrid Majeriková, Borinka 30 EUR
Tomáš Macák, Bratislava 26 EUR
Ing. Gabriel Smatana, Bratislava 26 EUR
Helena Krausová, Trenčín 20 EUR
Miroslav Štúrik, Košecké Rovné 80 EUR
Martin Lacko, Modrová 20 EUR
MUDr. Mária Hundáková, Piešťany 30 EUR
Vdp. Jozef Kolpák, Nitra 5 EUR
Janka Kosová, Stará Turá 50 EUR
Eva Kucharovičová, Trenčín 55 EUR
Matúš Daško, Bratislava 20 EUR
Miroslav Gallo 30 EUR
PhDr. Pavol Holeštiak, Čadca 30 EUR
Marián Čerman, Nitra 20 EUR
Jozef Olejník, Ružomberok 20 EUR
Vojtech Nový, Nový Šipkov 30 EUR
Anton Sojka, Makov 20 EUR
Mária Lukáčová, Bardejov 30 EUR
Oľga Búzová, Bratislava 54 EUR
Vojtech Polnišer, Tlmače 20 EUR
Mudr. Teodor Streicher, Bojnice 80 EUR
Jozef Faix, Svit 10 EUR
Agnesa Žižňáková, Domaňovce 20 EUR
Ján Krkoška, Hlohovec 34 EUR
Milan Kašiar, Ilava 80 EUR
Anna Horošková, Slovenský Grob 80 EUR
Oľga Margetinyová, Hlohovec 130 EUR
Rudolf Pavlis, Slatina nad Bebravou 30 EUR
František Petrek, Levoča 20 EUR
Mária Tomíková, Bratislava 30 EUR
Jana Zímenová, Varín 70 EUR
Františka Jancová, Ilava 20 EUR
Ing. Miroslav Kusala, Banská Bystrica 5 EUR
Marián Žalobín, Košice 6 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie

■ **Oprava.** Vo Svedectve č. 10/2025 sme uverejnili článok na šiestej strane pod názvom Vzburá v Dolnej Krupěj. V dôsledku nedorozumenia bol podpísaný Vendelínom Šuranom. Jeho autorom je Martin Garek. Čitateľom a autorovi sa ospravedlňujeme. (zl)

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

Z á p i s n i c a

napísaná dňa 17. februára 1951 na nádvorí Krajskej súdnej väznice v Bratislave o výkone trestu/^{smrti} povrazom na odsúdených : Pavlom K a l i n a y m a Bernardom J a š k o m .

Prítomní: predseda senátu Dr. Andrej Ronchetti
zástupca Štát.prok.Dr.Ivan Bunčák, prokurátor,
zapisovateľ Ľudovít Gašparec,
Séflekár MVNB MUDr Jozef Motešický,
ako duchovný rímskat. kňaz František Ondrejička
za správu väznice npor. Jozef Polák

O 4.55 hodín predseda senátu zisťuje, že k výkonu trestu sa všetci predvolaní dostavili, načo boli prevedení odsúdení.

~~XX~~

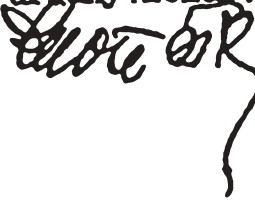
Na to predseda senátu odsúdeným vyhlásil rozsudok Štátneho súdu čj. 269/49, Najvyššieho súdu čj. To 334/50 a oznámenie, že žiadosti o milosť neboli im vyhovievané.

Po tomto zástupca Štátnej prokuratúry odovzdal osúdených popravičiemu k prevedeniu výkonu trestu, načo popraviči previedol o 5. hodine výkon trestu na odsúdenom Pavlom Kálinaym u ktorého prítomný úradný lekár konštatoval smrť o 5.14 minút.

Nato bol späť predvedený odsúdený Bernard Jaško u ktorého výkon trestu počal o 5.20 hodín. O 5.33 hodín po konštatovaní smrti úradným lekárom hlásil popraviči vykonanie trestu.

Zápisnica skončená a podpísaná o 5.40 hodín.

zapisovateľ:

úradný lekár:

prokurátor:

veliteľ väznice:

predseda:

duchovný:
